

Retsbetjent lod sig overbevise af en Skrivelse fra mig. Det er ikke alle Retsbetjente, der ville gøre det, men jeg tror, denne Retsbetjent gjorde rigtigt. Jeg skal ikke forfølge dette videre, men det skulde altsaa nærmest indeholde en Opfordring til den højtærede Indenrigsminister om f. Eks. gennem Cirkulærer eller paa anden Maade at bremse lidt for den store Iver, der sporadisk i alt Fald gør sig gældende for at komme Forbrugsforeningerne til Livs ud fra den Betragtning, at de skulde være en Ukrudtsplante, medens de fleste Medlemmer af dette Ting tværtimod betragter dem som noget, der er gavnligt for Landet.

Krigsministeren (Truxen): I Anledning af den ærede sidste Talers Forespørgsel om Grunden til, at der ikke er foretaget noget med Hensyn til en Reform af den militære Strafferetspleje, skal jeg først bemærke, at jeg personlig interesserer mig meget for en saadan Reform, og jeg kan godt sige, at dette Ønske ganske almindeligt deles af Hæren. I Fjor, da jeg blev Minister, gjorde jeg mig derfor ogsaa bekendt med de tidligere i Folketinget om Sagen førte Forhandlinger og den vedtagne Dagsorden. Det var ogsaa min Tanke straks at nedsætte en Kommission til Forberedelse af et Udkast til Lovforslag vedrørende den omtalte Reform, men jeg maatte afstaa derfra, fordi de fremragende Jurister, jeg den Gang forhandlede med om Sagen, gjorde mig opmærksom paa det ønskelige i, at Grundlovens Forskrifter om Offentlighed og Mundtlighed i Retsplejen først indførtes ved vore almindelige Domstole, inden det kunde afgøres, hvorledes i Overensstemmelse dermed disse Grundsætninger kunde indføres ved de militære. Ja, drejede det sig blot om en Reform af den militære Retspleje paa Basis af den bestaaende kriminelle Retspleje, var Sagen meget let, da kunde vi meget hurtigt komme med et Udkast til en saadan Reform, maaske i Løbet af nogle faa Maaneder, men et saadant Skridt vilde jo ikke tilfredsstille Folketinget, som har udtalt sig for Ønskeligheden af Offentligheds og Mundtligheds Indførelse i den militære Retspleje. Nu er det paa ingen Maade dermed sagt, at Hæren stiller sig imod disse Ønsker; jeg tør sikkert sige, at der fra Hærens Side intet er imod Offentligheds og Mundtligheds Indførelse, naturligvis med de Indskrænkninger, der ere en Følge af Militæretatens særlige Forhold. Hæren har ingen Grund til at sky Offent-

lighed, hvad Domstolene angaa, tværtimod. Den føler sig overbevist om, at Disciplinen netop styrkes, naar der er fuldstændig Tilid til, at de afsagte Domme ere fuldt retfærdige. Man vil vistnok lige saa lidt have Betænelighed ved Indførelsen af mundtlig Procedure, dog maaske lidt mere Betænelighed end med Hensyn til Offentligheden. Manglen ved den mundtlige Procedure er jo nemlig den, at den gaar tabt i Tidens Løb, og dette kan faa Betydning i vigtigere Sager. Vi se jo nu ved Dreyfusproceduren det betænkelige ved, at hele den mundtlige Procedure er gaaet tabt. Det er ikke muligt for Anklager og Defensor efter 4—5 Aars Forløb at erindre, hvad de have sagt, naar det gælder om at faa det reproduceret. Men ellers har, som sagt, Hæren ingen Betænkeligheder ved Offentlighed og Mundtlighed, kun med den omtalte Begrænsning af Hensyn til de militære Forhold, saaledes som vi ogsaa have set det i Udkastet til den tyske Rettergangslov, der vel vil indføre Offentlighed, men dog med vise Modifikationer. At Grundlovens Forskrift om Offentlighed og Mundtlighed først maatte indføres i den kriminelle Retspleje, inden det kan afgøres, hvorledes en tilsvarende Ordning skal overføres paa den militære, er blevet hævdet af ansete Jurister, selv langt tilbage i Tiden. Jeg skal saaledes minde om, at Generalauditor Scheel i sit Udkast til en Reform af den militære Retspleje allerede i 1849 gjorde dette gældende, ligesom Landstinget, saa vidt jeg husker i 1851, hævdede det samme ved en Behandling af et Spørgsmaal, der stod i Forbindelse hermed, og i øvrigt har Scheel i sit seneste Udkast godt inde i 60erne hævdet det samme. Sagen er jo vanskelig. Det drejer sig om en Overgang fra den nu bestaaende inkvisitoriske Proces til en Anklage-Proces, der hviler paa helt andre Grundsætninger. Man mener da ganske i Almindelighed, at det ikke vil være rigtigt at lade Militæretaten gaa i Spidsen. Man siger: lad os se, hvorledes disse Forskrifter blive indførte i den borgerlige Lov paa det store Omraade, saa kunne vi bagefter se, hvorledes det skal være paa det mindre, det militære! Imidlertid har jeg dog ikke slaaet mig til Taals dermed, men har i Tiden mellem Samlingerne, i Sommer, gjort et nyt Forsøg paa om muligt at faa udarbejdet et Udkast til en Reform paa Basis af Grundlovens Forskrifter om Offentlighed og Mundtlighed. Jeg har gjort Skridt dertil dels ledet af mit eget Ønske,